

Nieuwsbrief Omgevingswet & Wkb 28 oktober 2025

In deze VNG Omgevingswet-nieuwsbrief (week 44) leest u over de volgende onderwerpen:

- [Omgevingswet](#)
- [Omgevingsplan](#)
- [VTH](#)
- [DSO](#)
- [Participatie](#)
- [Agenda](#)

Omgevingswet

Kom ook naar de IPLO Schakel Special op 27 november in Leeuwarden

Een herinnering voor wie graag deelneemt en zich nog niet heeft aangemeld: Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) organiseert op donderdag 27 november 2025 een nieuwe editie van de Schakel Special. Deze dag staat volledig in het teken van de Omgevingswet, met verschillende inspirerende sessies en presentaties voor gemeenten en andere overheden.

De Schakel Special is een mooie kans om bijgepraat te worden over actuele thema's in het fysieke domein, te netwerken en kennis uit te wisselen. Voor wie wil starten met de basis of een opfrisser kan gebruiken, geven experts in 5 korte webcolleges uitleg over de basisbeginselen van de Omgevingswet.

Omgevingsplan

Nieuw: handreiking Structuur en systematiek van het omgevingsplan

De VNG krijgt veel vragen over de structuur en systematiek van het omgevingsplan. We merken dat gemeenten het vaak moeilijk vinden om gemaakte keuzes voor de structuur of systematiek te onderbouwen en de gevolgen van die keuzes te overzien. Daarom is er nu de nieuwe handreiking: Structuur en systematiek van het omgevingsplan.

Deze handreiking ondersteunt gemeenten bij het opbouwen en inrichten van het omgevingsplan, met aandacht voor de samenhang, systematiek en praktische toepasbaarheid. Het eerste deel van deze handreiking staat nu op onze website. De komende periode wordt verder gewerkt aan de volgende onderdelen, die later worden toegevoegd.

Lees het eerste deel van de handreiking

Netwerksessie 31 oktober: structuur en systematiek van het omgevingsplan, deel 2

Vrijdag 31 oktober 2025 organiseert het Netwerk omgevingsplan deel 2 van een serie netwerksessies over de structuur en systematiek van het omgevingsplan. [Deel 1](#) vond plaats op 19 september.

In deel 2 gaan we in op de korrelgrootte van activiteiten. In het omgevingsplan van rechtswege staan activiteiten met heel uiteenlopende korrelgroottes. We nemen deze activiteiten onder de loep. Hoe grofmazig of fijnmazig zijn ze? Hoe verhouden ze zich tot elkaar? En wat voor aanpassingen zou u kunnen doen als u aan de slag gaat met de opbouw van uw eigen omgevingsplan?

Lees meer en meld u aan voor netwerksessie deel 2

Doe mee aan de Grip-workshop op 6 november

Dit jaar gingen al ruim 100 gemeenten u voor: zij volgden de Grip-workshop en ontdekten hoe de tool Grip op de transitie van de planketen en de bijbehorende quickscan hen helpen overzicht en houvast te krijgen in de transitie.

De workshop is geen eenrichtingsverkeer. U gaat zélf aan de slag met de tool en quickscan, wisselt ervaringen uit met collega-gemeenten en ziet hoe anderen hun uitdagingen aanpakken. Het interactieve karakter maakt dat u niet alleen inzichten opdoet, maar ook direct handvatten krijgt om het gesprek binnen uw eigen organisatie te voeren.

- Datum: donderdag 6 november
- Locatie: Inntel Hotels Utrecht Centre

Lees meer en meld u aan voor de Grip-workshop

Nieuw: Staalkaart Energietransitie Opwek

De Staalkaart Energietransitie Opwek geeft weer hoe gemeenten de opgaven van de energietransitie kunnen regelen in het omgevingsplan. De staalkaart ondersteunt gemeenten bij een van de belangrijkste opgaven van deze tijd: de overstap naar duurzame energie, met oog voor lokale verschillen en belangen. Gemeenten kunnen de staalkaart gebruiken als hulpmiddel bij het uitwerken van beleid in hun omgevingsplan. De staalkaart geeft géén blauwdruk of verplichting. Gemeenten blijven vrij om eigen keuzes te maken die passen bij de lokale situatie en het lokale beleid.

Lees meer en download de Staalkaart

Kijk terug: netwerksessie 17 oktober over gebiedsontwikkeling in STOP/TPOD

Nu TAM-IMRO eindigt per 1 januari 2026, moeten gemeenten vanaf deze datum voor gebiedsontwikkelingen verplicht werken met STOP/TPOD. Voor veel gemeenten vraagt dat om nieuwe werkwijzen en keuzes. In de netwerksessie van 17 oktober gingen we in op de mogelijkheden om (kleine) initiatieven en gebiedsontwikkelingen te faciliteren met een wijziging van het omgevingsplan in STOP/TPOD. Wanneer kiest u wel of juist niet voor het toepassen van een transitiehoofdstuk? Hoe brengt u de bestaande regels en de benodigde afwijkingen inzichtelijk in beeld? Wanneer is een voorrangsbepaling voldoende? En wanneer kunt u de pons toepassen?

Kijk de sessie terug en download de presentatie

VTH

30 oktober: viewersessie VTH Regels op de kaart

In de viewers van het Omgevingsloket kunt u zien of iets past binnen een omgevingsplan. Veel VTH-ers maken nog steeds gebruik van Ruimtelijkeplannen.nl om na te gaan of een initiatief past binnen het bestemmingsplan.

De viewers van het Omgevingsloket werken op een andere manier dan Ruimtelijkeplannen.nl. In samenwerking met de Tactisch Beheer Organisatie (TBO) van het Kadaster organiseren we deze sessie waarin u aan de hand van een aantal praktische voorbeelden ziet wat er inmiddels allemaal mogelijk is.

Meld u aan voor de viewersessie VTH

DSO

In januari 2026 start vernieuwd leertraject DSO professional Omgevingswet

Van januari tot en met juli 2026 kunt u deelnemen aan een vernieuwd en verkort leertraject DSO professional Omgevingswet. Speciaal voor overheidsmedewerkers die op het snijvlak van beleid, techniek en recht werken. De opleiding bestaat uit een basistraject gevolgd door verdiepende leergangen vanaf september 2026. In tegenstelling tot eerdere, gesubsidieerde trajecten zijn aan dit traject kosten verbonden.

In de nieuwe opleiding is meer aandacht voor het delen van kennis, inzichten en vaardigheden binnen de eigen organisatie. Deze editie kunnen ook medewerkers van rijkspartijen en uitvoeringsorganisaties aan het leertraject deelnemen. In tegenstelling tot eerdere, gesubsidieerde trajecten zijn aan dit traject kosten verbonden.

Inschrijven kan tot en met 15 november via de website van de VNG Academie.

Meld u aan voor het leertraject DSO professional

Uitnodiging online sessie Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) op 18 november 10.00u

Graag nodigen we u uit voor een online sessie waarin we terugblikken op de afgelopen periode IKT-testen. Hierin delen we de resultaten van de gebruiksvriendelijkheidstest die we recent hebben uitgevoerd. U krijgt een beeld van hoe de test is verlopen en welke inzichten dit heeft opgeleverd. Ook vertelt een vertegenwoordiger van de gemeente waarmee we de test hebben gedaan over zijn ervaringen.

Daarnaast blikken we terug op het 3e kwartaal IKT en bespreken we de belangrijkste bevindingen en ontwikkelingen. Ook bespreken we de resultaten van de enquête onder de deelnemers van het IKT, waarin we hebben gevraagd naar de samenwerking, aanpak en verbeterkansen. We hopen dat u erbij bent om samen te leren van wat goed ging en wat beter kan.

Heeft u collega's of andere betrokkenen voor wie dit interessant is? Stuur deze uitnodiging gerust door.

Meld u aan voor de online IKT-sessie via ikt@vng.nl

Plannen bekend voor ontwikkeling DSO: 4e kwartaal 2025 (PI-36)

Op 15 en 16 september 2025 waren planningsdagen voor de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Hier bepalen de opdrachtgever, de koepels en de ontwikkelteams met elkaar waar de ontwikkelteams dit kwartaal aan werken: het vierde kwartaal van 2025, PI-36.

Bekijk de plannen voor het DSO in Q4 2025

Gebruiksvriendelijkheidstest gemeente Pijnacker-Nootdorp

Samen met de gemeente Pijnacker-Nootdorp, UX-specialisten en DSO-experts heeft het IKT-team een gebruiksvriendelijkheidstest uitgevoerd op de DSO-keten. Tijdens de test hebben inwoners aanvragen ingediend in het Omgevingsloket op basis van realistische plannen en de toepasbare regels van het bevoegd gezag. Het hele proces werd doorlopen, van het opstellen en publiceren van een plan tot de afhandeling in het VTH-systeem, wat een realistisch beeld van de praktijk opleverde.

De test liet zien welke onderdelen goed functioneren, waar gebruikers vastlopen en waar verbetering mogelijk is. Ook werd duidelijk hoe het Omgevingsloket daadwerkelijk wordt gebruikt en ervaren. Binnenkort volgen de resultaten en belangrijkste bevindingen, zodat de inzichten kunnen bijdragen aan verbeteringen in het loket én de hele keten.

Wilt u ook testen? Meld u dan aan via ikt@vng.nl

Doe mee met Interbestuurlijk Ketentesten (IKT)

Met Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) testen gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk samen met het IKT-team de functionele DSO-keten. Zo ontstaat inzicht in knelpunten en mogelijkheden voor verbetering. We testen software voor planvorming, toepasbare regels (TR) en vergunningverlening (VTH).

Het IKT-team begeleidt gemeenten en andere bevoegd gezagen bij het doorlopen van businessscenario's, rapporteert bevindingen en ontwikkelt nieuwe tests op basis van praktijkervaring. Kant-en-klare businessscenario's zijn de leidraad bij het testen. Gemeenten kiezen zelf of ze samen met het IKT-team aan de slag gaan of zelfstandig testen. Maatwerk is altijd mogelijk, ook bij beperkte tijd of ervaring.

Lees meer over het testen met businessscenario's en doe mee

Participatie

1 plek voor kennis en inspiratie rondom participatie en inwonersperspectief

Onlangs is het forum Inwonersperspectief aangesloten bij het forum Participatie. Waar we voorheen vooral de focus hadden op het fysieke domein, laten we dit nu los om ruimte te maken voor de bredere insteek van zowel communicatie-, beleids- en participatieadviseurs als adviseurs inwonersperspectief.

We willen dit forum graag actiever gaan gebruiken als kennisbank, waar we

documenten, praktijkvoorbeelden en ervaringen met elkaar kunnen delen. Op die manier bouwen we samen aan een waardevolle, centrale plek voor kennis en inspiratie rondom participatie en inwonersperspectief.

Ga naar het forum en deel ook uw kennis en ervaringen

Neem deel aan de bijeenkomsten van het Leernetwerk Participatie

Elke vijf weken, zo ook op 10 november, organiseren we weer een Leernetwerk Participatie waarin we kennis delen en casussen bespreken over participatie en het inwonersperspectief. U kunt de bijeenkomst online volgen van 13.30 tot 15.00 uur.

Meld u aan voor het Leernetwerk Participatie

Agenda

Oktober-december	Regionale werkplaatsen Gebiedsontwikkeling in STOP/TPOD
Oktober-december	Veldlabs annoteren van activiteiten - einde TAM-IMRO
Oktober-december	Regio-tour TloKB: inzichten na twee jaar Wkb
30 oktober	Viewersessie VTH
31 oktober	Netwerksessie Structuur en systematiek, deel 2
6 november	Workshop Grip op de transitie in de planketen
10 november	Leernetwerk Participatie
27 november	IPLO Schakel Special

[Contact](#)

[Afmelden](#)

[Gegevens wijzigen](#)

Dit bericht is verzonden door de VNG.

[Lees onze proclaimer.](#)